

2020-06-01

Infrastruktur och kommunikationer
Erik Sjaunja
Tfn: 063-146533
E-post: erik.sjaunja@regionjh.se

RUN/112/2020

Elbussar i Östersunds stadstrafik (linje 1 och linje 6)

Ärendebeskrivning

Vid regionala utvecklingsnämndens sammanträde den 17 februari 2020, § 19, fick Länstrafiken i Jämtlands län AB i uppdrag att ta fram ett beslutsunderlag, inklusive kostnader, för elbussar på linje 1 och linje 6. Detta ärende avser en återrapportering av detta beslut, med förslag på fortsatt arbete.

Införande av elbussar

Förslaget från trafikoperatören Vy omfattar fyra elbussar på linje 1 och sex elbussar på linje 6, med tillhörande underhållsavtal. Förslaget ses av trafikoperatören som ett paket omfattande totalt 10 nya elbussar. Underhållsavtalet innebär att fordonsleverantören tar fullt ansvar för livslängd, underhåll och byten av batterier under avtalstiden för underhållsavtalet som är offererat på 10 år. Leveranstiden är 12 månader från beställningsdag. Leverans till sommaren 2021 förutsätter att order läggs innan midsommar 2020.

Elbussarna förutsätts övertas av den trafikoperatör som tilldelas tätortstrafiken i samband med nytt trafikavtal juni 2023. Att anskaffa nya elbussar i slutet av nuvarande trafikavtal bedöms juridisk möjligt sett till upphandlingsaspekter, genom krav som garanterar transparens och likabehandling. Att bussarna ska tas över innebär samtidigt att affären i kommande trafikupphandling påverkas, bland annat eftersom förutsättningen att konkurrera med olika lösningar minskar och ett antal bussar är låsta inom upphandlingen.

Tänkbara alternativ

Om beslut inte fattas om att införskaffa nya elbussar bedöms nuvarande elbussar på linje 6 behöva lämnas tillbaka åren 2021 och 2022, vilket kan ses som ett nollalternativ. Detta rekommenderas inte då det innebär en minskad attraktivitet på linje 6 och även minskad miljönytta jämfört med idag.

Ytterligare ett tänkbart alternativ är att enbart anskaffa elbussar till linje 6. Alternativet innebär att den laddinfrastruktur som Östersunds kommun planerar att bygga för linje 1, med medfinansiering av Stadsmiljöavtalsmedel, inte utnyttjas

optimalt eller riskerar att utebli. Därutöver uppstår uteblivna miljönyttor. Alternativet rekommenderas inte.

Ett tänkbart alternativ är också att redan år 2021 omvandla linje 1 och 9 till en ny linje 1, enligt förslag i kollektivtrafikutredning (RUN/64/2020), och införa ytterligare fler elbussar på den nya linjen. Detta alternativ rekommenderas inte då en sådan linjenätsförändring kräver mer analys och underlag inför beslut, och bedöms också innebära ytterligare ökade kostnader för trafiken.

Ekonomiska konsekvenser

Utifrån Länstrafikens underlag (bifogas ärendet) kan det konstateras att införandet av elbussar i nuläget innebär en fördyring av trafiken, jämfört med konventionella bussar. Trafikkostnaden för fyra elbussar på linje 1, och till viss del linje 9, bedöms till 1,7 Mkr per år under innevarande trafikavtal. Om de laddstationer som kommunen ansvarar för har högre laddeffekt (450 kW istället för 300 kW) bedöms trafikeringskostnaden minska med cirka 300 000 kr per år som en följd av kortare laddtider.

Kostnaden för eldrift på linje 6, inklusive tidigare linjenätsförändringar i tätortstrafiken, uppgår till 3,7 Mkr per år under innevarande trafikavtal och finns sedan tidigare reglerat i tilläggsavtal mellan Länstrafiken och Vy. Nettokostnaden för Regionen är i ett tilläggsavtal med Östersunds kommun reglerad till 3,0 Mkr per år, och resterande finansieras via elbusspremie och Östersunds kommun (gäller 2018 till juni 2021).

Efter juni 2023, då nuvarande trafikavtal för tätortstrafiken i Östersund löper ut, är kostnaden relativt svårbedömd som en följd av att trafiken upphandlas på nytt. Med nuvarande kända förutsättningar bedöms merkostnaden för exempelvis linje 1 kunna uppgå till i storleksordningen 0,6-0,9 Mkr per år beroende på laddeffekt.

Till viss del kan införande av elbussar finansieras genom elbusspremie förutsatt att den erhålls. Syftet med premien, som hanteras av Energimyndigheten, är att främja introduktionen av elbussar på marknaden och på så sätt minska kollektivtrafikens klimat- och miljöpåverkan. Premiens storlek uppgår till maximalt 20% av elbussens inköpspris. För att ta höjd för framtida elektrifiering har Regionen under 2019 ansökt om elbusspremie för 35 fordon (10 elbussar 2021 och 25 elbussar 2023). Det finns dock ingen garanti för att elbusspremie erhålls och premien bör snarare betraktas som en bonus. Sannolikheten att få elbusspremie bedöms öka ju tidigare elbussar införs.

Fortsatt arbete

En förhandling bör ske med trafikoperatören Vy avseende slutliga kostnader och villkor för införande av nya elbussar på linje 1 och linje 6. En förhandling bör också

ske med Östersunds kommun om finansieringen av införandet av elbussar, där också frågan om lämplig laddeffekt på laddstationerna hanteras.

Regiondirektörens förslag

1. Fyra elbussar införs på linje 1 under år 2021 och sex nya elbussar införs på linje 6 under år 2021-2022.
2. I kommande trafikupphandling av tätortstrafiken i Östersund införs krav på att elbussarna och tillhörande underhållsavtal ska övertas av den tillträdande trafikoperatören.
3. Införandet av nya elbussar villkoras med att det inte ger någon merkostnad för Region Jämtland Härjedalen, utöver redan beslutad kostnad av 3,0 Mkr per år avseende elbussar på linje 6 och utveckling av tätortstrafiken (RUN/483/2016).
4. Regiondirektören får i uppdrag att förhandla med Östersunds kommun om finansiering av införandet av elbussar på linje 1 och 6 och lämplig laddeffekt.

I tjänsten
Hans Svensson
Regiondirektör

Berit Eriksson
Områdeschef Infrastruktur och
kommunikationer

Utdrag till

Länstrafiken i Jämtlands län AB
Östersunds kommun